

ert az

M

7.- lei

FLA
RIEI 2.

NT-
EK

ek, beton-
ges beton-
járda- és
gyártására,
a, formák,
nyűrük, lép-
előállítá-
gerművek,
a cement-
bestcement
berende-
verőgépek

NA
ADIATOR
12. SZÁM
vetések és
esen

Kötél

Telefon 494

ona,
yesen
oo

aveszünk.

áz
irkereskedés
teazul

SZERKESZTŐSÉG, RIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
u. Pop. (Brassai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és Riadóhivatal — 977
Es. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adjunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

1924 március 24 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 69. szám

5684. Adár séné 18

Alba-Juliat feledni nem lehet

A helyzet eddig ez volt: a nemzeti párt elméletileg védte Gyulafehérvárt, a liberális rezsim pedig gyakorlatilag támogatta. Nem is támogatta, egyszerűen nem vette tudomásul, számára Gyulafehérvár nem létezett. Szép és ideális volt a harc, amelyet a nemzeti párt Gyulafehérvárért folytatott, — de már régen volt. Egyre kevesebb szó esik az emlékezetes albai nemzeti gyűlésről, csak a kisebbségek lobogtatják meg néha maguk előtt, mint mementőket nyújtó vért. A román nagypolitikában azonban oly ritkán esik szó róla, hogy bizony maga a nemzeti párt is lassankint kihullatja emlékezetéből. Ez a feledékenység az utóbbi időben olyan aggasztó méreteket öltött, hogy a két legismertebb nevű nemzetipárti képviselő a lakbérleti törvény tárgyalása során egynehány olyan javaslattal állott elő a nemzetiségekkel kapcsolatban, amelyek semmiképp sem illeszthetők bele a gyulafehérvári eszmekörbe. A beszédek pontos szövegét nem ismerjük, mert sem a táviratok, sem a lapok nem közölték részletesen, de ha Marzescu miniszter helyesen interpretálta a nemzetipárti politikaiok felszólalásait, úgy ezek nem követeltek kevesebbet, minthogy az idegen nemzetiségeket üzzék ki Erdélyből. Lehet, hogy enyhébben és körülirtabban fejezték ki magukat, — hiszen ezért politikaiok — de a miniszter szerint a beszédek lényege ez volt.

Es most következik a meglepetés, amelynek pikantériája valóban nem mindennapi. A liberális kormány igazságügyi minisztere emelkedett-hangu mementőt intéz a nemzeti párthoz, vajjon megelégedtek-e már a gyulafehérvári határozatokról, amelyekben igazságot és egyenlőséget ígértek a kisebbségeknek. Annak a pártnak exponense mondotta ezt az intelmét, amely eddig a teljes tagadás álláspontjára helyezkedett Gyulafehérvárral szemben. Megszoktuk már, hogy a röpké parlamenti kiszólásokat kellő értékükre kell leszállítanunk. Tudjuk, hogy ezek a kijelentések a perccel születnek és elmulnak a perccel. Ezt a mementőt azonban kiragadjuk a muló szavak áradatából és feljegyezzük magunknak: volt egy idő, amikor a liberális párt figyelmeztette a nemzeti pártot a gyulafehérvári eszmény tiszteltbentartására.

Két következtetést is kell levonnunk ebből a figyelemreméltó intermezzóból: az egyik a nemzeti pártra, a másik a liberálisokra vonatkozik. A nemzeti pártnak, ha meg akarja őrizni eddigi komoly politikai súlyát, hamarosan ki kell gyógyulnia feledékenységéből és Gyulafehérvárt mindig emlékezetében kell tartania, mert ez adja meg a párt létjogát és alapját. Gyulafehérvár nélkül a nemzeti párt sohasem fog komoly eredményeket elérni a tülekedő pártok harcában. A liberálisok pedig Marzescu miniszter kijelentésével elismerték, hogy Gyulafehérvár mégis létezik, eleven valóság, amelyet nem lehet agyonhallgatni és amelyről nem szabad megelégedezni. Nagyon sajnálatos volna, ha Marzescu miniszter kijelentése csak merő rabulisztika és hatásos parlamenti kiszólás maradna. Mert hiszen ami a nemzeti pártra kötelező, az kötelező a liberálisokra is. Különösen akkor, ha a liberálisok figyelmeztetnek erre a kötelességre. Akárhogy is alakuljon azonban a jövő, mi e kis parlamenti incidensből kihámozzuk a maradandó igazságot: **Alba-Juliat feledni nem lehet.** Ha az egyik párt megelégedezik róla, jön a másik és mementőt kiált. Ma még talán csak parlamenti rabulisztika, elméleti sakkhúzás, de elérkezik majd az idő, amikor Gyulafehérvár a gyakorlati intézkedésekben is követelni fogja a maga jogait.

Hollandia nem ismeri el a szovjetet

Hága, március 22. A holland kamara elvetette a kommunistáknak és a szocialistáknak azt az indítványát, hogy a kormány ismerje el Szovjetországot.

Cáfolják Poincaré és Macdonald levélváltását

A kamara is magáévá tette a pénzügyi törvények szenátusi módosításait. Németország tizenegymilliárdos költségvetést csinált 1924-re

(Páris, márc. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A kamara mai ülésén foglalkozott a szenátus által a pénzügyi reformokon megszavazott módosításokkal. Herriot megállapította, hogy a frank emelkedése egyáltalán nem tulajdonítható a pénzügyi rendszabályoknak. Poincaré azt válaszolta, hogy a javaslatok megszavazása nélkül a külföld nem nyújtott volna kölcsönt, amelyeknek részleteit majd közölni fogja a parlamenttel. A miniszterelnök beszéde után a kamara 374 szavazattal 175 ellenében

elfogadta a szenátus által már megszavazott pénzügyi törvényeket.

Az angol Reuter- és a francia Havas-ügynökség közösen cáfolják a „Chicago Tribune” hírért, hogy Macdonald és Poincaré közt újabb levélváltás történt a jóvátétel ügyében Franciaország biztonságának kérdésében. Mindkét távirati módja kijelenti, hogy

semmiféle levélváltás nem történt a két miniszterelnök között

a már publikálton kívül. A két kormányfő között a legbarátságosabb viszony áll fenn. Az aktuális problémáról a külügyminiszterek között természetesen eszmecsere folyik.

Levegőbe repült 9000 kiló dinamit

Csehszlovákiában felrobbant egy óriási robbanóanyagraktár. A detonáció leirhatatlan pusztítást okozott. Négy ember szörnyethalt, kettő eltűnt és igen sokan megsérültek. Házakat, embereket és járműveket sodort el a légnymás

(Prága, március 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt féltizenkét órakor levegőbe repült a Schlesisch-Ostrau melletti Hermanitzban levő Nobel-féle puskaporraktár. A robbanás akkor történt, amikor nagyobb mennyiségű robbanóanyagot akartak beraktározni s eddig még ki nem derített körülmények között az egész raktár, mintegy kilencezer kilogram puskapor felrobbant. Négy munkás, aki a csomagolásnál segédkezett, azonnal szörnyethalt.

A borzalmas detonáció ereje lesodorta a munkástelep házfedeleit,

amelyek sok embert megsebesítettek. Hermanitzban, Schlesisch-Ostrauban, Hruzanban, sőt a messzebbfekvő Mährisch-Ostrauban sem maradt egyetlen ép ablak az iszonyu légnymástól.

Ujabb jelentések szerint a robbanás következtében támadt légnymás Oderfurtban, Oderbergben és Marienbergben is sok ablakot bezúzott, sokhelyütt a kirakatokat tette tönkre, járókelőket sodort el és járműveket borított fel. Közvetlen a robbanás után

óriási füstfelleg borította a dinamitraktár környékét

mintegy százméternyi magasságban, de csakhamar azt is elsodorta a légnymás.

Pár perccel a szerencsétlenség után már az egész város tudta, hogy a központi dinamitraktár, amely az ostrau-karwini szénmedence összes bányáit ellátta robbanóanyaggal, levegőbe repült.

Eddig négy munkás haláláról tudnak.

Két csendő, akik a katasztrófa idején a dinamitraktár környékén tartózkodtak, eltűnt. Valószínűleg szintén áldozatul estek a robbanásnak.

A raktárban, amely szabad mezőn épült, hozzávetőleges számítás szerint legalább egy vagon robbanóanyag volt, ez érthetővé teszi, hogy a robbanásnak olyan borzalmas hatása volt. A szerencsétlenség színhelye megdöbbentő képet mutat. A földben óriási tölesér támadt, amelynek az átmérője legalább száz méter, a mélysége pedig husz méternél is nagyobb. Kö-

Berlin, március 22. A lapok közlik a német birodalmi háztartás 1924. évi költségvetésének ideiglenes előirányzatát. A budgettervezet abból a feltevésekből indult ki, hogy helyreállítják Németország gazdasági egységét, azonkívül egy a birodalomnak, mint az érdekelt országoknak a közigazgatási és

adószedési joga a megszállott területeken is érvényesüljön.

Az előirányzat szerint a birodalom bevételi 5.74 milliárd arany márkát, kiadásai pedig 5.27 milliárdot tesznek ki. A békeszerződésbeli kötelezettségek végrehajtására 640 millió arany márkát vett fel a tervezet, amely e tétel alatt elsősorban a 360 milliót kitevő megszállási költségek törlesztését szerepelteti. Az egész német szárazföldi és tengeri haderő költségeire 450 millió arany márkát előirányoz a költségvetés.

Páris, március 22. Parlamenti körökben beszélnek, hogy egymilliárd megtakarítására vonatkozó parlamenti határozat értelmében az egészségügyi és munkaügyi minisztérium felszlik és a kereskedelemügyi és földművelésügyi minisztériumba olvad. Több államtitkárság és a legtöbb alprefektúra megszűnik.

Sok házban a belső berendező is erősen megrongálódott.

Közvetlenül a robbanás helyén támadt tölcésér szélén látni lehet annak a kis háznak a nyomait, amelyben Starck, a dinamitraktár felügyelője lakott a fiával. A robbanás ugraszólván elsodorta a föld színéről ezt a házat, melynek a háta mögött lévő istállója is elpusztult. A felügyelőt, aki súlyos fejsérüléseket szenvedett és a teste égési sebekkel van tele, sikerült a romok közül kihuzni és bevitték a kórházba. A telep lakói közül sokan a légnymástól, mások pedig a levegőbe repült épületdaraboktól és üvegcserépektől szenvedtek kisebb-nagyobb sérüléseket. Ezideig

Sok házban a belső berendező is erősen megrongálódott.

Közvetlenül a robbanás helyén támadt tölcésér szélén látni lehet annak a kis háznak a nyomait, amelyben Starck, a dinamitraktár felügyelője lakott a fiával. A robbanás ugraszólván elsodorta a föld színéről ezt a házat, melynek a háta mögött lévő istállója is elpusztult. A felügyelőt, aki súlyos fejsérüléseket szenvedett és a teste égési sebekkel van tele, sikerült a romok közül kihuzni és bevitték a kórházba. A telep lakói közül sokan a légnymástól, mások pedig a levegőbe repült épületdaraboktól és üvegcserépektől szenvedtek kisebb-nagyobb sérüléseket. Ezideig

öt súlyosan sebesült embert vittek az ostrai kórházakba.

A katasztrófa okát nem ismerik és valószínűleg nem is sikerül teljesen kideríteni, minthogy a dinamitraktárban lévő négy ember meghalt. Azt hiszik, hogy rakodás közben az egyik dinamitos láda a földre esett és az idézte elő a detonációt. A kocsis, aki a löporos ládat szállította, valamint kísérelője, továbbá Starck felügyelő huszonhat éves fia és egy Suffla nevű munkás meghalt. Maga a felügyelő is csak annak a véletlennek köszönheti életbenmaradását, hogy a robbanóanyag rakodásánál nem volt jelen. Állapota így is nagyon komoly.

A szerencsétlenség színhelyén hamarjában összegyűjtött emberek óriási tölesér támadt, amelynek az átmérője legalább száz méter, a mélysége pedig husz méternél is nagyobb. Kö-

Autón a Góbi-sivatagon keresztül

Egy bécsi újságíró utíkalandját

(Bécs, március 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ernst M. Berthel, a „Neues Wiener Journal“ tudósítója autón keresztülutazott a Góbi sivatagon és utjáról Urgából a következőket számol be:

(A kínai falon keresztül)

Télen keresztülutazni a Góbi-sivatagon, Pekingtől a légvonalban ezerkétszáz kilométer messze fekvő „szent“ Urgába nem tartozik az élet kellemességei közé. Pekingből Kinán és a nagy falon keresztül kis túltömött vonat visz, amely nyolcórás utazás után megérkezik Kalganba, ahol a Góbi-sivatag tulajdonképpen kezdődik.

Kalganban egy amerikai autózolgálatot tart fenn Urga felé, amely a vörös Mongóliában fekszik. Utitársaim két orosz kereskedő és egy amerikai voltak, az autó tele volt élelmiszerekkel és mindenféle fajtája csomagokkal, ezek közé kellett szorolnunk annyira, amennyire lehetséges volt. Végre elindultunk. Eleinte órák hosszat haladtunk sziklás talajon, hegynek fel, amíg végre átmentünk a legnagyobb meredeken és az autó negyven kilométeres gyorsasággal mehetett tovább.

Nemsokára azonban megint emelkedés következett, amelyet négyszögletes őrtornyok romjai tarkítottak. A szürkület egy kínai vendégfogadónál ért utól, ahol a kutyák ugatásától és távoli farkasok ordításától eltekintve nyugodt éjszánkánk volt.

(Végtelen prerik)

Másnap reggel még hajnal előtt tovább indultunk, végtelen preriken keresztül. Lassankint kialakult a Góbi-sivatag tulajdonképeni képe, vég nélküli síkságok, egyhangu, barna, kemény homok. Nagyon hosszú tevekaravánnal találkozunk, horizonttól horizontig ért a megterhelt állatok sora. Amerikai utitársunk megállította az autót, hogy a bőrtöket és a gyapjút, amellyel a tevék meg vannak terhelve, megvizsgálja. Ítélete rövid: Sose vennék belőle. Feltűnő az a csend, amely egy ilyen karavánt körülvesz, a tevéknek a formátlan lába egyáltalában nem okoz semmi zajt, amint a talajt érinti.

A második nap estjén egy mongol falu közelébe érkeztünk és elhatároztuk, hogy az éjszakát a legnagyobb borsátorban töltjük el. A vendégszerető tulajdonos azonnal áthurokolódott teljes háznépével a legközelebbi sátorba. A magunkkal hozott karbidlámpák rényénél elfogyasztottuk vacsoránkat, ez alatt nagyon sok mongol gyülekezett, hogy bennünket bámuljon. Minden mozdulatunkat szemügyre vették, különösen étkezésünket, amely legnagyobb részben konzervek elfogyasztásából állott, figyelték. Házigazdánktól forró teát kaptunk, amely azonban tele volt száritott akácvirággal és erősen meg volt sózva, úgy hogy mi európaiak nem tudtuk elfogyasztani. Amikor kályhánkban kialudt a tűz, a mongolok eltávoztak, mi takaróink alá bujtunk és igyekeztünk minél hamarabb elaludni.

(Majmatsing határában)

A következő napon megközelítettük végre utazásunk célját. Az út két oldalán ismét prerik jelentkeztek, majd dombláncok, végül hegyek. A hegy lábánál, amelyen keresztül utunk vezetett, a fagy dacára élénk életet figyelhettünk meg. Mongol faluk tűntek fel, amelyeknek lakói hosszú prémkabátok és a fültre húzott cukorsüveghez hasonló prémsapkát viseltek. Lovas katonák egy csapata tartóztatott fel vad kiáltásokkal és mi egy rémes külsejű katonát kaptunk autónkba, akinek a mi védelmünk volt a feladata. Urga közelében nagyon rosszak az utak, valóságos sártengeren kellett keresztülhatolnunk, végre megérkeztünk Urga testvérvárosának, Majmatsingnak határába. Ebben a városban élénk kereskedelem van, a neve is „eladó és vevő várost“ jelent szó szerint, mert a „szent“ Urgában tilos minden kereskedelem. Itt meg kellett mutatnunk utlevelünket és a jeges váróteremben szigorúan átkutattak valamennyiünket. Tanácsolták nekem, ennél a vizsgálatnál állandóan mosolyogjak és segítkezzem a mongoloknak, amennyire lehet. Ez a fölényes viselkedés megtette a kellő hatást és a piszkos legény, aki a motozást végezte, nemsokára békét hagyott. Amerikai utitársunknak kellemelensége volt.

Másnap valódi mongol téli idő következett. A temperatura mélyen a fagypontra alá szállt és kemény északnyugati szél jött szembe az autó irányával. A szél könnyeket csalt szemünkbe, autónk hetven-nyolcvan kilométeres gyorsasággal robogott, keresztül utaztunk egy-két emelkedésen és elértek utunk várvavárt célját, a Góbi-sivatag szélét.

Félbeszakadt a tüntetések ügyében elrendelt vizsgálat

Tatarescu minisztert táviratilag Bukarestbe rendelték. Muresan prefektus nyilatkozata a vizsgálat eddigi eredményéről. Kedden folytatják az ankétot

(Cluj-Kolozsvár, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi esti gyorsvonattal Tatarescu miniszter és Stefanescu tábornok, a hadügy-minisztérium kiküldött vizsgálóbiztosa, váratlanul Bukarestbe utaztak és így a kolozsvári incidensek ügyében megindított vizsgálat egyelőre abbamaradt.

Ma délután felkerestük Muresan Septimiu vármegyei prefektust, akit arra kértünk, hogy a vizsgálat eddigi eredményeiről tájékoztassa az Uj Keletet. Muresan prefektus munkatársunk kérdéseire a következő nyilatkozatot tette:

— Tegnap este hét óra tizenöt perckor Bratianu miniszterelnök aláírásával távirat érkezett a prefekturára, amely felhívta Tatarescu minisztert, haladéktalanul térjen vissza Bukarestbe, hogy a szombati minisztertanácson résztvehessen és a kormány tagjai előtt a vizsgálat eddigi eredményeiről beszámolót tarthasson. A kapott távirat értelmében Tatarescu miniszter az esti gyorsvonattal Bukarestbe utazott. Vele együtt utazott Stefanescu tábornok is, aki szintén jelentést fog tenni a vizsgálat eredményeiről a minisztertanácsnak. Tatarescu miniszter elutazása előtt megígérte, hogy hétfőn, de legkésőbb kedden újra visszatér Kolozsvárra, hogy a vizsgálatot folytathassa és befejezhesse.

— A vizsgálat befejezéséig annak letolyásáról nem nyilatkozhatom és csak annyit közölhetek, hogy eddig Banescu rektornak, dr. Pop ügyésznek, valamint a hadsereg képviselőjének és Gritta rendőrprefektusnak jelentéseit hallgatta meg a bizottság.

— A tegnapi nap folyamán Breazu Traian vezetésével egyébként egy negyventagu diákküldetés is megjelent a miniszter előtt, hogy a maguk részéről is informálják a kiküldötteket az incidensek letolyásáról. Tatarescu miniszter lelkes és szeretetteljes szavakkal fordult a diákküldetéshez és kifejtette, hogy a diákságnak, mint intellektuális rétegnek a rendszolgáltatásban kell állania és tartózkodnia kell az excussusoktól, amelyek az egyetem és az ország presztízisének csak ártnak. A diákság nevében Breazu köszönte meg a miniszter szavait, majd Tatarescu miniszter biztosította a diákságot arról, hogy mindazokat a polgári és katonai hatósági személyeket, akikről a vizsgálat során kiderül a bűnösségük, a legszigorúbban fogják megbüntetni.

Muresan prefektus végül kijelentette, hogy a vizsgálat befejezése után hivatalos kommunikáció fogják közölni az eredményt a sajtóval.

Gömbös felszólította Bethlent, hogy mondjon le

Rupert szerint is csak új kormány szánálha ja Magyarországot. Harding helyett Delano lesz a főbiztos. A fájvédők nyolc vádpontja. Megkezdődtek a magyar-jugoszláv tárgyalások

(Budapest, március 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Párisi forrásból közli „Az Újság“, hogy Harding főbiztosi kinevezése valószínűleg nem fog megtörténni. Harding ugyanis kijelentette, hogy jobban szeretné, ha helyette Delano Frigyes, az amerikai Federal Reserve Bank alelnöke vállalná el Magyarországon a népszövetségi főbiztosi tisztelet. Harding állítólag Delano megbízatása érdekében fog Párisban eljárni.

A nemzetgyűlésen folytatták a valorizációs törvényjavaslat feletti vitát. Rupert Rezső szerint a szakértők súlyos kritikát mondtak, amikor megállapították azt, hogy két évvel ezelőtt az ország még saját erejéből talpraállhatott volna. Ez még most is megtörténhetne, csak hogy más kormány vezetése alatt. A kormány adópolitikája agyonsújtja az adóalanyokat. A kényszerkölcsönrel

nem érték el a takarékkorona stabilizálását.

Arról beszél, hogy a hadsereg milyen rengeteg pénzbe kerül és kijelenti, hogy a kormánynak el kellett volna intéznie a külső hatalmaknál, hogy ne keljen drága pénzen zsoldosokat tartani.

Ezeknél a szavaknál Szilágyi Lajos képviselő közbekiáltott: „Helyben vagyunk. A harminchétezer főnyi hadsereg fenntartása többbe kerül, mint amennyit az egész kényszerkölcsönrel be lehet hajtani!“

Rupert folytatja beszédét, hogy meg kell szerezni a külföld bizalmát, belföldön pedig vissza kell állítani a lelkiismeret régi nyugalomát és tisztaságát. A kormány javaslatát nem fogadja el.

Gömbös Gyula kijelentette, hogy a hadsereg fordított minden kiadás hasznos és szükséges. Kifejti, hogy a kormány, amely csak improvizálni tud, de rendszeres munkára képtelen, nem kaphat diktatórikus hatalmat. A következő vádpontokat terjeszti a nemzetgyűlés plénuma elé: 1. A kormány a kétmilliárdban maximált jegyintézetit hiteket hétszázmilliárd koronáig átlépte. 2. A kormány kommercialis hitelek folyósításával ötszázmillió svájci frankkal károsította meg az állampénztárt. 3. A kormány a hiteleket nem valorizálta. 4. A koronarontókat megfelelően nem büntetik. 5. A devizaközpontot képtelenné tette a rábizott feladat megoldására. 6. A kormány a zürichi árfolyam fentartásának céljából több százmillió aranykoronányi áldozatot hozott a kincstár kárára minden fölhatalmazás nélkül. 7. A kormány 1922-ben szabadkötéte az arany- és ezüstpénz kivitelét, amivel az ország pénze az utolsó nemesértartalékától is megfosztatott. 8. A kormánynak nincsenek zárszámadásai.

Mindezeket a vádakát összefoglalva, a nemzetgyűlésnek látni kell, — mondotta Gömbös — hogy

ez a kormány alkalmatlan az ország ügyeinek vitelére.

És ő maga átérezve a történelmi idők súlyát, ünnepelesen fel is szólítja a kabinetet, hogy mondjon le.

Fábián Béla támadja a kormány pénzügyi politikáját és kifejti, hogy a protekciós rendszernek meg kell szűnnie. A javaslatot elveti. Több felszólaló hijján a javaslat vitáját berekesztették. Ezután Valkó Lajos helyettes pénzügyminiszter beszélt. Többek között ezeket mondotta:

— Megállapíthatom, hogy a valorizációnak a hitelügyletekkel kapcsolatban máris megvolt a jó hatása. Azt hiszem, hogy már közel vagyunk a szanaláshoz. Az átmeneti időre megnyugtatóan hat a valorizáció és ha a stabilizálódás bekövetkezik, már át is estünk a zökkenéseken és rendes kerékvágásba jutottunk. Remélni lehet, hogy májusban már felállítjuk a jegybankot, amely aztán feleslegessé fogja tenni a valorizációt. A kormánynak nem volt szándékában, hogy a takarékkoronával indexszámot csináljon. A kényszerkölcsönrel illetőleg ennél a javaslatnál pontosan és véglegesen meg fogják állapítani a kölcsön alapjait és a létminimum kérdését.

A javaslatot a nemzetgyűlés általános-ságban elfogadta.

A népszövetségi delegáció és a magyar kormány között létrejött megegyezésről a „Magyar Hírlap“ a következőket írja: „Az aranykoronában számitott két és félesztendőre szóló költségvetés az államháztartásra háruló terhek összességével és a békeszerződésből folyó kötelezettségekkel együttvéve száztizenötmillió aranykorona deficitet mutat fel, amely fokozatosan csökkeni fog. A második évben kilencvenötmillióra, az ötödik félévben negyvenmillió aranykoronára fog csökkenni a deficit. A népszövetségi delegációnak az a véleménye, hogy két és fél év után Magyarország a maga belső erőforrásainak segítségével

egyensúlyba tudja majd hozni államháztartását.

Közben megszüntetik a közlelmelési minisztériumot, a devizaközpontot, a lakáshivatalt és a belügyi nyomozóosztályt. Strakosch, a delegáció elnöke kijelentette, hogy az önálló jegybank felállításával megakadályozható lesz a további infláció és ezáltal a magyar korona stabilizálódni fog. A

népszövetségi tatta a sajtót osnak tartja

Magyarors külföldi deviz csont a legha mert az átm így bonyolít Remélik, ho kerülni fog összegyűjteni Budapest

SHS állam szabb ideje Budapesten meg a korm delmi forga iglenes szab

A mági volt kitűző vajjonelőke

fog élni. El Amikor haz akarta fej adott. Az a elköltötte ember azt még nem e magát, akk — Igy a mágid — ezért nem zataimat h

Güten városka egyik kez a nadrág a rabbira — G A rab illetlen m — G A lát és megké — N taradtan hogy ete Jákobot, milyeu kanalat állított h sik keze

Ami éppen a száros — ség „ne hogy a egy pon zsebébe. lenség béből é e pillan megy a mutatva — való, k

nem le „hátsó hm! ellenbe tréfoh

Beszarábiáról nem tárgyal a bécsi román delegáció

Románia rendezni akarja az orosz függőkérdéseket. Deklaráció a tárgyalások megszakításának esetére. Huszonhetedikén kezdődik a román-osztrák konferencia. Teljes eredménnyel bíztatnak a román-magyar tárgyalások

(Bucuresti-Bukarest, március 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Universul“ illetékes helyről azt jelenti, hogy a román-osztrák konferenciára kiküldött delegációnak szigorú utasítása van a beszarábi kérdésben. Ha az oroszok felhoznák ezt az ügyet, úgy Langa Rascanu, a román delegáció vezetője deklarációt fog felolvasni, amelyben kijelenti, hogy Románia nem annektálta Beszarábiát, hanem a tartomány egyesült anyországgal, mint ősi román föld, lakosságának akaratából. Ezt a békeszerződés is szentesítette és teljesen végleges. Románia őszinte vágya, hogy megoldja az Oroszországgal levő függő ügyeket, de ezt a törekvését Oroszország magatartása megfosztja. A nyilatkozat szövegét már Bukarestben elkészítették.

Bukarest, március 22. A román-osztrák tárgyalásokra kiküldött román delegáció tegnap ülést tartott a külügyminisztériumban Duca elnökletével. A konferencia csütörtökön, március 27-én kezdődik, a küldöttség tagjai hétfőn indulnak Bécsbe és szerdán mutatkoznak be Seipel kancellárnak. A delegáció elnöke Nistor bukovinai miniszter, főtáskára pedig Popovics Eusebius.

cus 27-én kezdődik, a küldöttség tagjai hétfőn indulnak Bécsbe és szerdán mutatkoznak be Seipel kancellárnak. A delegáció elnöke Nistor bukovinai miniszter, főtáskára pedig Popovics Eusebius.

Bukarest, márc. 22. A Rador illetékes helyről úgy értesül, hogy a román-magyar tárgyalások kielégítően folynak mindkét fél megelégedésére.

Ezzel kapcsolatban az „Universul“ fontos tényként közli, hogy Titulescu szerződést írt alá Genfben, mely szerint Magyarország lemond a román megszálló csapatok ugynevezett pusztításaiért követelt 20 millió aranykorona kártérítésről, ezzel szemben Románia elállott a tiszai és budapesti hadjáratért követelt mintegy 30 millió lej költség megtérítésétől. Bethlen miniszterelnök ezzel elismerte Romániát ebben a hadjáratban mint jogos hadviselő felet, amit eddig megtagadott.

Németország és Olaszország ellen irányul a francia-cseh titkos szerződés

Lengyelországot a németek, Romániát az oroszok ellen támogatnák a szerződő felek. Ausztriát megszállás fenyegeti, ha csatlakozni akar. Külön pont a Habsburgok ellen. Újabb leleplezéseket ígér a „Berliner Tageblatt“

(Róma, március 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cáfolatok ellenére az olasz sajtó rendületlenül hisz a francia-cseh titkos szerződésről a „Berliner Tageblatt“-ban közölt adatok valódiságában. Az „Il Mondo“ azt írja, a közlemények valódiságát elegendőképpen bizonyítja Franciaország és Csehszlovákia közös politikája, valamint az a tény, hogy a csehszlovák hadsereg főparancsnoka francia tábornok.

Az utolsó pont leszögezi, hogy Olaszországgal szemben mindkét félnek szabadkeze van ugyan, de ellensúlyozni kell Olaszország azt a törekvését, hogy ő kerüljön uralomra a Földközi-tengeren. Benes állítólag még egy szerződést tervezett dolgozott ki, amelyben Jugoszlávia csatlakozását jelentette volna be ehhez a konvencióhoz. A tervezet, amelyet január tizedikén terjesztettek Nincsics jugoszláv külügyminiszter elé, azt foglalja magában, hogy a titkos szerződésben foglalt háborús lehetőségek esetén Jugoszlávia is beavatkozik, természetesen Franciaország és Csehszlovákia oldalán. Nincsics azonban némi megfontolás után visszautasította a felajánlott szövetséget.

A hét pont

Az annyiszor cáfolt katonai megállapodásról a „Berliner Tageblatt“ azt írja, hogy tulajdonképpen két okirat van. Az egyik egy titkos jegyzék, amelyet a Poincaré és Benes között megkötött szerződés létrejötte után egy hónappal vettek fel. A másik okiratnak ez a címe: „A szövetségi szerződés magyarázata“, ezt a szerződés megkötése napján írták alá, vagyis 1924 január 25-én. Ez a magyarázó okirat a következő pontokat tartalmazza:

Prága pattantotta ki a titkot?

Budapest, március 22. Prágából értesül a „Pesti Napló“: Ottani diplomáciai körök nem tartják lehetetlennek, hogy a „Berliner Tageblatt“-nak a francia-cseh titkos katonai egyezményről szóló leleplező cikkei magából a prágai külügyminisztériumból indulhattak ki és kerülő uton eljutottak a berlini laphoz. A cseh külügyminisztériumot a cikkek közlésére az készítette volna, hogy alkalma legyen utólagosan eloszlatni Anglia bizalmatlanságát a francia-cseh szerződéssel szemben.

A német sajtó véslármája

A berlini sajtóban a „Berliner Tageblatt“ leleplezései óriási feltűnést keltettek. Majdnem az összes lapok, különösen a jobboldaliak kiemertően foglalkoznak a titkos szerződéssel. Egyedül a „Vorwärts“ jegyezte meg, hogy bevárja Benes csehszlovák külügyminiszter nyilatkozatát és csak azután fog ebben a kérdésben állást foglalni. A többi lapok azonban egyáltalán nem vették komolyan a berlini csehszlovák követség cáfolatát, mert szerintük a titkos szerződést lehetetlen letagadni. A lapok arról írnak, hogy Németországot újból be akarják keríteni, ami ellen védekezni kell. Franciaország cinikus játékot üz Európa békéjével, Csehszlovákia pénzügyi és katonai felügyelet alá kerül, a békeszerződések alapján teljesen balkánizálni akarják Európát. Ilyen és ezekhez hasonló hangu cikkekben ír a berlini sajtó, amely felhívja a német kormányt, kövessen el mindent és védekezzen az ismét fenyegető háború ellen, amelyet a francia-cseh szövetségi szerződés fog előidézni.

Olasz-német közeledést várnak

Ezzel kapcsolatban a lapok rámutatnak arra, hogy Olaszországgal szemben Franciaország hasonló magatartást tanúsít, mint Németországgal szemben. A berlini sajtónak egy része tovább megy egy lépéssel és azt fejtegeti, hogy a titkos szerződés nyilvánosságra jutása közeledést hozhat létre Németország és Olaszország között, minthogy Olaszországnak most már mindent el kell követnie, hogy a Földközi-tengerhez fű-

Magyarország előleget kapjon a köicsőre

külföldi devizában, továbbá azt, hogy a kölcsönt a leghamarabb időn belül folyósítsák, mert az átmeneti állapotban a kormány csak így bonyolíthatja le kiadásait infláció nélkül. Reméli, hogy a nemzeti bank alaptőkéjét sikerülni fog teljes egészében Magyarországon összegyűjteni.

Budapest, márc. 22. Magyarország és az SHS állam között a függő kérdéseknek hosszabb ideje kezdeményezett rendezéséért ma Budapesten közvetlen tárgyalások indultak meg a kormánya között. Elsősorban a kereskedelmi forgalom, állategészségügyi kérdések ideiglenes szabályozásáról tárgyalnak.

Ez történt...

A mágid példája. A dubnói mágidot, aki híres volt kinttű példabeszédeiről, li akarták próbálni, vajon előkészületlenül tud-e példázatokat mondani.

Ezért egy szombat este hávdőle után bementek hozzá és azt mondták neki, hogy mondjon egy példabeszédet. A rabbi teljesítette kérésüket és így szólt:

— Volt egyszer egy szegény ember, aki elhatározta, hogy kevés pénzért vesz egy kecskét és annak tejéből meg fog élni. El is ment a vásárra és vett egy kecskét. Amikor haza érkezett a kecskével, a felesége megakarta fejni, de a kecske egy gyűszű tejet sem adott. Az asszony ráivalt férjére, mit tett, a pénzt elköltötte és a kecske nem ad tejet. A szegény ember azt felelte, hogy a kecske most fáradt és még nem evett, adjon neki enni és pihenje ki magát, akkor meglátja majd mennyi tejet fog adni.

— Így van ez nálam is, — fejezi be beszédét a mágid — még nem vacsoráztam és fáradt vagyok, ezért nem teljesíthetem kéréseteket, de ha példázataimat hallani akarjátok, gyertek el vacsora után. *Schocharj, Careimare*

Güten Tog Eszuv. A dési rabbihoz beállt a városka egyik leggazdagabb zsidója. A vendég egyik kezében pipáját tartotta, másik keze pedig a nadrágzsebében volt süllyesztve és ráköszönt a rabbira:

— Güten Tog rebbe.
A rabbit hallatlanul felbőszítette a látogató illetlen megjelenése és így köszönt vissza:

— Güten Tog Eszuv.
A látogató elcsodálkozik a rabbi köszöntésén és megkérdi, miért nevezi őt Eszuvnak?

— Nézd, — feleli a rabbi — mikor Eszuv fáradtan hazajött a mezőről, megkérte Jákobot, hogy etesse meg őt lenecével. Miért kérte meg Jákobot, hogy etesse meg? Hiszen az ember akár milyen fáradt, annyi ereje van, hogy a kanalat a szájához emelje. Elemáj... ő is úgy állított haza, az egyik kezében pipa volt, a másik keze pedig nadrágzsebébe volt süllyesztve.

K. J. Csákgörbő

Ami mégis kóser. A d... i hitközség gabbeja éppen akkor lép be a huscarnokba, mikor a mézáros — horribile dictu — rajtakapja a hitközség „népszerűtlen“ másgíachját (husfelügyelőjét), hogy a neki járó ugynevezett reinigálással együtt egy pompás szegyejet is csusztat a kaftánja hátsó zsebébe. Látja, amint a mézáros hozzááll a szivtelenséggel kiemeli a „jó falatot“ a másgíach zsebéből és pont abba a két kiló husba méri, melyet e pillanatban a mézárosról rendel. A gabbe elmegy a rabbihoz és a „rejtelmes“ husdarabot felmutatva, kérdi:

— Rebbe, ez a hus a hitközségi mézárszékéből való, kóser ez?
— Miért ne volna kóser? — feleli a rabbi.
— Azért, kérem, mert hátulja...
— Ugyan, ugyan, ez egy pompás szegyej, ez nem lehet marhahátulja!

— De, bizony, ez hátulja, mert a másgíach „hátsó“ zsebében találta a mézáros...
— Unogy? Borzasztó, borzasztó, hm, hm, hm!... Hát kérem, azért a hus kóser, megehető; ellenben a másgíach?... a másgíach bizony tréfah... *Nechemjeh Hakkaton*

Ami mégis kóser. A d... i hitközség gabbeja éppen akkor lép be a huscarnokba, mikor a mézáros — horribile dictu — rajtakapja a hitközség „népszerűtlen“ másgíachját (husfelügyelőjét), hogy a neki járó ugynevezett reinigálással együtt egy pompás szegyejet is csusztat a kaftánja hátsó zsebébe. Látja, amint a mézáros hozzááll a szivtelenséggel kiemeli a „jó falatot“ a másgíach zsebéből és pont abba a két kiló husba méri, melyet e pillanatban a mézárosról rendel. A gabbe elmegy a rabbihoz és a „rejtelmes“ husdarabot felmutatva, kérdi:

zódó érdekeit megvédje. Benes cseh külügy-miniszternek cáfolatára a „Berliner Tageblatt“ azt válaszolta, hogy Benes csak játszott a szavakkal, mert a nyilvánosságra hozott bizonyítékok között valóban nincs szerződés, hanem a szerződéshez fűzött deklaráció és egy jegyzőkönyv. A lap végül azt írja, hogy bevárja, amíg ismét megcáfolják, de azután még sokkal alaposabb adatokkal fogja megmutatni, hogy van titkos szerződés Franciaország és Csehszlovákia között.

A görögkeleti papság tiltakozik a konkordátum ellen

A bukaresti ortodox lelkészi kar és teológusok gyűlése veszélyesnek tartja a konkordátumot

(Bucuresti-Bukarest, március 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtökön este a főváros görögkeleti lelkészi kara és a teológia növendékei tiltakozó ülést rendeztek a vatikáni konkordátum ellen.

Számos felszólalás után az ülés a következő határozati javaslatot hozta:

„A fővárosi görögkeleti klérus és teológiai hallgatók egyesülete saját elhatározásukból, mint az ősi román egyház fiai és állampolgárai ennek az országnak, amelyet nemcsak mi, de a hallottaink is nagyra és hatalmassá tettek, gyűlésre ültek össze.

Emlékeztetjük a kormányt arra, hogy éppen a jelenlegi kormány idejében szavazták meg az új alkotmányt, amelynek 22-ik cikkelye világosan kimondja, hogy Romániában az uralkodó vallás a görögkeleti.

Ugyanennek a törvényeknek az utolsó bekezdése leszögezi, hogy a különböző vallásfelekezeteknek az állammal szemben való viszonyát törvényhozási uton fogják szabályozni ez pedig azt jelenti, hogy Románia mint szabad és szuverén állam a világ egyetlen államával sem köthet konvenciókat vagy konkordátumokat, amelynek alapján idegen állam intézheti a román intézmények sorsát.

Emlékeztetjük a kormányt arra is, hogy a legkatosikusabb országban, Franciaországban a katolikusok magaviselete arra kényszerítette az államot, hogy az állam és az egyház különválását kimondja és a szerzeteseket kiűzze az ország területéről. De Magyarország sem kötött konkordátumot a pápával és a Vatikán részéről az állam ügyeibe semmitéle beleszólást sem tűrt el annak ellenére, hogy Magyarországon az uralkodó vallás a katolikus. Figyelembe kell venni azt is, hogy a mi országunk hárommillió katolikus hívője a legkülönbözőbb nemzetiségekhez tartozik és így a konkordátum egyesíteni fogja őket a román állam érdekei ellen, mert ezt az illojáltságukat maguk is bebizonyították az egyesülés óta a mai napig.

Tudomására hozzuk a kormánynak, hogy a katolikusok egy politikai párt létrehozásán fáradoznak, amely egyesíteni fogja összes ellenségeinket és így azt hisszük, ez eléggé veszélyes a román államra nézve. Nem szabad tehát nekünk a konkordátumot megkötni már azért sem, mert így a mi saját akaratunkból ennek a pártnak olyan feje lesz, aki nem román, nem lakik Romániában és semmi indoka sincs arra, hogy szeresse hazáját. Aggodalommal teli lélekkel, Románia biztonságának érdekében kérjük a kormányt, hogy mondjon le a konkordátum tervéről.“

— **Revolvert szegzett a tanárjára.** Néhány nappal ezelőtt a Cfr.-mühely technikus iskolájában kinos botrány játszódott le. Az iskola egyik növendéke Copil János, akit tanára Pascu mérnök tudatlanságáért összeszedett, revolvert rántott és a tanárt lelővéssel fenyegette. Osztálytársai a vakmerő tanulót lefogták és megakadályozták terve keresztülvételében. Az időközben értesített rendőrség a revolveres tanulót letartóztatta. Kihallgatása alkalmával szenzációs felfedezésnek jöttek a nyomára. Megállapították, hogy Copil János lelkiismeretét okirathamisítás is terheli. A tordai gimnáziumban vizsgázott a negyedik osztályból, egy tantárgyból azonban megbukott. A vasúti mühely kebelében létesült technikus iskolába csak négy középszintű elvégzése után veszik fel a növendékeket. Copil, hogy bejuthasson az iskolába, a bizonyítványát meghamisította és így sikerült is a vasúthoz bejutnia. Copil Jánost átadták az ügyészségnek, ahol nemcsak a revolvermerényletért, hanem az okirathamisításért is felelősségre vonják.

Tatarescu vasárnap tesz jelentést a miniszterelnöknek

Bukarest, március 22. Tatarescu minisztert vasárnap reggelre Bukarestbe várják. A miniszter még vasárnap meg teszi jelentését Bratianu Jonei miniszterelnöknek a cluj-i események ügyében.

Tizenhét angolt agyonlőttek az irek

London, március 22. Quenstownból jelentik, hogy az ir szabadállam katonái gépfegyverrel lőttek egy automobilra, amelyben angol katonák ültek. Ezek közül tizenhét meghalt és négy megsebesült. Egy brit torpedóhajó ellen is támadást intéztek az irek.

Jorga Maniuval fuzióról tárgyal

Bukarest, március 22. A „Viitorul“ „Legujabb“-rovatóban jelenti, hogy Jorga és Maniu között tárgyalások folynak pártjaik együttműködésére, esetleg fuziójára vonatkozólag. A tárgyalások arra is kiterjednek, hogy az új csoportosulásban az Argetoianu-frakció is helyet foglaljon. A kormánylap szerint a főbb pontokban a megegyezés már meg is történt, még csak az Erdélyiek azon kívánságáról folyik a vita, hogy erdélyben szabad kezük legyen a közigazgatási kinevezések körül és a parlamenti jelöléseknél. Tárgyaltak az új párt elnökségének betöltéséről is és megegyeztek abban, hogy a párt elnöke Jorga lesz.

Megszavazták a lakástörvényt

Marzescu miniszter Gyulafehérvárra való hivatkozással parlrozta ki a nemzeti pártnak a lakástörvény elleni támadásait

(Bucuresti-Bukarest, március 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnapi ülésén Madgearu a Berkovics bankár birtokán történt visszaéléseket teszi szóvá, majd a kincstári bonokról beszél újból és konstatálja, hogy ezeknek általános konszolidációja után is kötöttek egyes külföldi hitelezőkkel külön megállapodásokat.

A jövevények ellen

A lakbérleti javaslatához Jorga az első felszólaló, aki kijelenti, hogy az államnak meg kell védelmeznie a háztulajdonosokat és a szegény lakókat, de üldöznie kell az ingatlan-spekulánsokat és a nemkívánatos jövevényeket, akik előzölötték a nagyobb városokat. Kezdődjék meg az építkezés külföldi tüke igénybevétele.

Stracher bukovinai bírálja javaslatot, amely a kiskereskedők, kisiparosok és általában a szegényebb lakók érdekeire nincs tekintettel, akiknek a házbérért és adóért kell verejtéket dolgozniuk. Az adózó nem lehet az állam részére kizsákmányolás tárgya s az államnak meg kell adnia a lehetőséget polgárainak, hogy fenttarthassák magukat.

Spanisteanu a parasztpártiak álláspontját fejti ki. A gazdag háztulajdonosokra fényűzési adót kell kivetni, ha házaikba evakuálással helyezik be őket és így alapot kell teremteni az építkezésekhez. Deleu Victor szerint a törvényjavaslat még súlyosbitani fogja a lakáskrizist.

„A nemzeti párt elfeledkezett a gyulafehérvári paktumról“

Az éjjeli ülésen Dan előadó foglalkozik a felhozott ellenérvekkel és igyekszik azokat összhangba hozni a javaslatlall. Majd Marzescu igazságügyminiszter beszélt és válaszolt az elhangzott kritikákra. Az egyetlen megoldás mindenestre az építkezés, de ez csak akkor lehetséges, ha a szabad lakásforgalmat helyreállítják és a házakba beruházott tüke rentabilitását is biztosíthatják. Spanisteanu javaslatával nem ért egyet és az nem is hozhat reális eredményt. Különböben bármily radikális javaslatot elfogad, ha ebből haszon származik a közre. Majd a nemzeti pártot támadta, amely elfelejtkezett a

LEGUJABB

A muzulmánok továbbra is Törökországot akarják a kalifa székhelyéül

London, március 22. A muzulmánok kalkuttai kongresszusa elhatározta, hogy a kalifa székhelyéül továbbra is Törökországot jelölik ki, mert Törökországnak van a legerősebb muzulmán kormánya.

Kommunista zavargások Hamburgban

Hamburg, március 22. Tegnap több ezer kommunista gyűlést tartott, majd a gyűlés után a belvárosban felvonulást kísérelt meg, amelynek során a rendőrséggel összeütköztek. Az összeütközésben több sebesülés történt.

Az amerikai parlament a leszerelési konferenciáért

Páris, március 22. Washingtonból jelentik a „Petit Parisien“-nek, a képviselőház egyhangulag elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely felhatalmazza az elnököt a leszerelési konferencia összehívására. A konferenciára Nagybritanniát, Franciaországot, Belgiumot és Olaszországot is meghívják.

Március 25-én proklamálják a görög köztársaságot

Athén, március 22. A görög kamarában március 25-én proklamálják a görög köztársaságot. A rojalista tisztak amnesztiát kapnak. Zaimis levelet irt a királynak, amelyben felszólította, hogy mondjon le a trónról.

gyulafehérvári paktumról, amikor az idegen nemzetiségűek kiűldözését kívánta Erdélyből.

A miniszter beszéde után a kamara általánosságban megszavazta a lakbérleti törvényjavaslatot.

A szenátus is hallani akarja Duca expozéját

A szenátus ülésén Mardarescu tábornok felolvassa Presan tábornok nyugalmazott vezérkari főnök levelét, amelyben kőszönetet mond, hogy megengedték neki az egyenruha viselését.

Mihalescu a tisztviselők nagy számának leszállítását kéri és az így elért megtakarítást a többi tisztviselő javára kívánja fordítani.

Popovics azt kéri, hogy a szenátust is informálja a kormány a külpolitikai helyzetről.

Ezután a szenátus egyhangulag megszavazta a víztörvényt, mire az ülés véget ért. A legközelebbi ülés kedden lesz.

— **A „Zsidónő“ komponistájának emléke.** Tegnapi mult el hatvan esztendő, hogy a „Zsidónő“ című opera szerzője, Jaques Halevy, polgári nevén Fromenthal Jakob meghalt Párisban. Halevy 1799-ben született Párisban, ugyanitt végezte husz éves korában a zeneakadémiát. Tanulmányainak utolsó évében „Hermine“ című dalkompozíciójával megnyerte Róma város első díját. Első nagyobb sikerét is olasz földön aratta és pedig 1829-ben „Claire“ című operájával. Egy év mulva Manon Lescaut című balletje került a párisi nagyoperában színpadra és ez megalapozta Franciaországban hírnevét.

Világhíre azonban a „Zsidónő“ című operája segített, amely 1835-ben került először színpadra. Ez az opera művészetének tetőpontját jelezte, mert későbbi dalművei, így a „Le Claire“ még hozzávetőleg sem érte el a „Zsidónő“ zenei értékét. Kortársai előtt is nagy tekintélye volt Halevynak, akit a francia akadémia tagjál választott, a kormány pedig kinevezte a konzervatórium tanárává. Harminchat operát irt, azonfelül sok egyéb kompozíciót. Egyik töredékben visszamaradt művét „Vainina d'Ornanot“ veje Bizet átdolgozta és befejezte. Halevy egyike volt a legkiválóbb elméleti zenészeknek is és könyve, amelyet Chelubini név alatt adott ki a kontrapunktról és a fugákról, még ma is alapvető munkája a zenei tudományoknak. A nagy komponista elhalálzásának hatvanéves évfordulója alkalmából sok helyütt zeneegyesületek és színházak Halevy-szerzeményeket adtak elő.

A „Hercules“-Tápsör páratlan minőségű **Czell-Sörgyár** Cluj-Kolozsvár

Az Uj Kele
napj

Szerkesztik

Felelős szer

Az Uj Kele

jelölés

Előzetési

felv

Örömszámban

Radon

úirdet

— Mu

Septimiu v

A varmegy

prefektusát

kara spontá

fektus kere

átnemlése

— Vas

tások. Buk

manstai vál

párt számos

— Utal

polgármeste

vára érkez

sikereket ér

ról még ne

folynak és

bizott hazaé

— Szal

vészet kima

éjjel hossza

Shakespeare

nevelkedett

amíg a cluj

saira a mest

tudóbaja az

riumta von

tudott félj

nap óta is

keresett gy

lett és odah

után meghal

adatok: Szal

érettségizett

akadémiára

dapesti Nem

vetkező évt

szerződött

dramai társul

nütt sikert a

lozsvárra. 19

radt s a leg

nak. Legkivá

Hamlet, Le

Vilmos, Aran

Magyar Szín

alkalommal

téséről, amel

körhöz kápol

— A sze

váltásának s

következő ut

mellyazonossá

24-én Strada

hegyi-ut), má

(Lovag-u.), má

lina-ter), má

utca) március

trom-n.) és St

március 29-én

Strada Cosbu

mindenki a s

ványa átvétel

követ el és s

— Az u

bíróság ma vo

mészáros üze

aki azzal volt

kerülő hal kil

hetvenöt lejért

üzletben nem

tárgyaláson Be

büntetésre és

ellen Berkovic

Szörny
gyapj

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay Janos és dr. Marton Ernő.

Feladás szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek anyagát csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Aranydíjában és különdíjban az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Muresan prefektus ünneplése. Muresan Septimiu vármegyei prefektusnak ma névnepje volt. A vármegye közszeretben és köztiszteltben álló prefektusát ez alkalomból a vármegye hivatalnokai kara spontán meleg üdvözlőben részesítette. A prefektus keresetlen szavakkal mondott köszönetet az ünneplésért.

Vasárnap lesznek a romanatzi választások. Bukarestből jelentik: Vasárnap lesz a romanatzi választás, ahol a parasztpárt és nemzeti párt számos vezetője korteskedik.

Utalea polgármester hazatért. Utalea polgármester bukaresti útjáról tegnap este Kolozsvarra érkezett és kijelentette, hogy a kormánytól sikereket ért. Pontos információkat a tanácskozásról még nem adhatott, a tárgyalások ugyanis még folynak és csak a város nevében ottárgyaló megbízott hazatérte után nyilatkozhat részletesen.

Szakács Andor meghalt. Az erdélyi szíveszt kimagasló alakja, Szakács Andor az elmúlt éjjel hosszas betegség után meghalt. A legjobb Shakespeare-színészek egyike volt, nemes tradíciókon nevelkedett és előadóművésze évtizedeken keresztül, amíg a cluji Magyar Színházban működött, karterására a mester hatását gyakorolta. Két év előtt tudótája annyira elhatalmasodott, hogy szanatóriumra vonult, amelyet csak rövid időközökben tudott félig-meddig gyógyultán elhagyni. Nyolc hónap óta ismét a kolozsvári tudósanatóriumban keresett gyógyulást. Az éjjel hirtelen rosszul lett és odahívott családja körében rövid agónia után meghalt. Pályájáról álljanak itt a következő adatok: Szakács Andor 1865-ben született. 1984-ben érettségizett és innen a budapesti Országos Színházakadémia került. 1886 május 1-én már a budapesti Nemzeti Színház ösztöndíjas tagja. A következő évben Ditrői Mór a kolozsvári színházhoz szerződött. 1890 tavaszán Rakodczy Pál drámai társulatával bejárta Magyarországot, mindezt sikert aratva. 1910-ben szerződött vissza Kolozsvarra. 1910-től kezdve végig Kolozsvaron maradt és a legmegbecsültebb művésze volt a színháznak. Legkiválóbb szerepei: Coriolanus, Petruccio, Hamlet, Lear király, III. Richard, aztán Tell Vilmos, Aranyember, Vasgyáros. 1921 júliusában a Magyar Színház Szakács-jubileumot rendezett, amely alkalommal a Lear király került színre. Temetéséről, amely hétfőn délután megy végbe a központi kápolnájából, a színház gondoskodik.

A személyazonossági igazolványok kiáltásának sorrendje. A jövő hét folyamán a következő utcák lakosainak kell jelentkezniök személyazonossági igazolványuk átvételért: Március 24-én Strada Soseau la Colina (volt Szentgyörgyhégyi-ut), március 25-én Strada Cavalerilor (volt Lovag-u.), március 26-án Piata Carolina (volt Karolina-ter), március 27-én Strada Closca (volt Fecske-utca) március 28-án Strada Claustrului (volt Klaustrum-u.) és Strada Clemenceau (volt Postakert-u.), március 29-én Strada Ciordas (volt Lehel-u.) és Strada Cosbuc (volt Bem-u.). A kitűzött napokon mindenki a saját érdekében jelenjen meg igazolványát átvételért, mert aki elmulasztja, kihágást követ el és szigorú büntetésben részesül.

Az uszora-bíróóság ítélete. Az uszora-bíróóság ma vonta felelősségre a Tordai és Társa mézáró üzlet tulajdonosát Berkovics Mihályt, aki azzal volt vádolva, hogy az üzletben eladásra kerülő hal kilóját nem a maximális áron, hanem hetvenöt lejért hozta forgalomba és az árakat az üzletben nem függesztette ki. A ma megtartott tárgyaláson Berkovics Mihályt hatezer lej pénzbüntetésre és öt napi elzárásra ítélték. Az ítélet ellen Berkovics felfolyamodással élt.

Przemysl védője meghalt, Hötzendorf Conrad haldoklik. Bécsből jelentik: Kuzmanek Herman altábornagy, aki a világháborúban Przemysl parancsnoka volt, tegnap meghalt. Hötzendorf Conrad volt vezérkari főnök súlyosan megbetegedett. Állapota válságosra fordult.

Zavaros a külkereskedelmi statisztika. Bukarestből jelentik: Az „Argus” foglalkozik a pénzügyminisztérium által kiadott külkereskedelmi mérleggel és megállapítja, hogy annak hivatalos adatai nem pontosak. A pénzügyminiszter szerint Románia kiviteli mérlege 1922 óta aktív és ezt a költségvetés indokolásában megállapítja azzal, hogy az 1922. évi kiviteli többlet 185 millió volt, 1923-ban pedig hozzávetőleges számítás szerint ötmilliárd lej lesz. Most Angelescu ipar- és kereskedelmi államtitkár a „Correspondance Economique Romaine” című lapban, amely a kereskedelmi minisztérium hivatalos buletinje, tanulmányt közöl a kivitelről és azzal vádolja a külkereskedelmi statisztikusokat, hogy a beviteli cikkeket nem létező árak alapján kalkulálták és az import csökkenését is túlzott mértékben remélték, miként hamis képet adtak a kereskedelmi mérlegről. A beviteli értéke nemcsak hogy nagyobb mint a statisztikusok hitték, hanem nagyobb a kivitelnél is, bár remélhető, hogy legközelebb egyensúlyba jönnek. Annnyit azonban le kell szegezni, — fejezi be az államtitkár cikkét — hogy az elmúlt öt évben kereskedelmi mérlegünk passzív volt. Az „Argus” kérdezi a pénzügyminiszter, miként fogja ezután az ilyen adatok alapján készített költségvetés az állami háztartást rendben tartani?

A KEREN KAJEMET LEJISZRAEL KÖZLEMÉNYE

Március 23. Avivák! Barissziánusok! K. K. L. Biztosok!
Használjátok fel a Purim hét vasárnapját! Keresetek fel minden zsidó házat slachmonesz megváltásáért!

Purim hete Erec Jisraelél

Ismét eltűnt egy temesvári diák. Alig néhány hete, hogy Székely László műépítész tizen-négy éves fia rejtélyes körülmények között eltűnt, már is újabb eltűnésről tettek a rendőrségen jelentést. Löwinger Izó biztosítási tisztviselőnek tizen-hét éves József nevű fia tűnt el és mindeztideig még nem sikerült hollétét megállapítani. A gyermekék után spiritiszta szeánszok segítségével nyomoznak és mára várják Rafael Schermannnak, a híres bécsi grafológusnak véleményét, amelyet döntő ontosságának tartanak.

Engedély nélkül gyártott likört. Az árellenőrző bizottságot bizalmasan értesítették, hogy a Kinizsi-utca 6. szám alatt Geiszt Adolf kereskedő saját gyármányu liköröket hoz forgalomba, holott a likörgyártáshoz nincs meg az engedélye. Bizottság szállt ki Teleputiu rendőrkapitány vezetésével a kereskedő üzletébe, ahol megejtették a vizsgálatot. Lefoglaltak közel százezer lej értékű eszenciát és likört. A kereskedő ellen megindult az eljárás.

Nagy vasúti szerencsétlenség Nis közelében. Belgrádból jelentik: A nis—knyazseváci vonalon, néhány kilométerre Nistól a napokban súlyos vasúti szerencsétlenség történt. A melcsei állomás közelében egy személyvonat befutott egy tehervonatba, amely kavicsot szállított. A két vonat olyan erővel futott egymásnak, hogy mindkét mozdony darabokra zúzódt és a kocsik kiugrottak a vágányokból. A személyvonatban kevés utas volt és így az áldozatok száma aránylag kevés. A két mozdony vezetője és fűtő súlyosan megsérültek és a kórházba való szállításuk után meghaltak. Súlyos sérüléseket szenvedett a személyvonat több utasa és a fékező is. A forgalmat az összeütközés miatt ezen a vonalon egyelőre beszüntették.

Uj magyar ötezerkoronás államjegyek. Budapestről jelentik: Március tizennyolcadikán új ötezerkoronás pénzjegyeket hoztak forgalomba. A bankókat a budapesti magyar bankjegynomda részvénytársaság állította elő. A címleteket fehér, viznyomásos és gyapotmentes papírosra nyomták világosbarna és viola színű nyomással.

Katasztrófális árvizek a Pyrenei-félszigeten. Madridból jelentik: Az esőzés és havazás következtében Spanyolország legnagyobb része víz alá került. A vasúti forgalom majdnem teljesen szünetel. Lisszabon portugál főváros utcáit is elöntötte az áradás, amelyben tizenöt ember megfulladt. Albarve városában számos ház összedült, a lakók elpusztultak. Az árvíz alámosta a vasúti töltést, aminek következtében egy vonat kisiklott. A vonat valamennyi utasa meghalt. De ezeken kívül is sok áldozata van az árvíznek.

Polgárháború tört ki Perzsiában. Londonból jelentik: Teheránban kitört a forradalom. A perzsa fővárosban súlyos harcok vannak a köztársaságiak és a rojalisták között. A polgárháborúnak már eddig is sok halottja és tömérdek sebesültje van.

A Röntgensugarakról és a katódsugarakról. Az Erdélyi Múzeum Egyesület Természettudományi Szakosztálya március 24-én, hétfőn délután 5 órakor a kegyesrendi főgimnázium fizikai előadótermében (Str. Cogniceanu, volt Farkas-u. 2, II. emeleten balra) népszerű ismeretterjesztő előadást tart. Előad László József kegyesrendi tanár. Az előadás címe: „A Röntgensugarakról és a katódsugarakról” kísérletekkel, II. rész. Belépődíj nincs, de a rendkívül érdekes és tanulságos előadás költségeinek fedezésére tetszés szerinti adományokat köszönettel fogad a Szakosztály.

Házasság. Glancz Szidi és Sonnenklár Géza jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

A belga trónörökös eljegyzi Mafalda olasz hercegnőt. San-Rómóból jelentik a párisi „Jurnal”-nak: Mafalda olasz királyi hercegnő hivatalos eljegyzése a belga trónörökösrel a közeljövőben megtörténik.

Elítélt lisztkereskedő. Az uszora-bíróóság ma tárgyalta Fesztinger Dávid lisztkereskedőnek a „Magazinul Centrala” lisztkereskedés tulajdonosának kihágási perét. Fesztinger Dávidot azzal vádolták, hogy az üzletében elhelyezett árak árát nem függesztette ki. Az uszora-bíróóság háromezer lej pénzbüntetésre ítélte.

Brassóban is építkezni akarnak a franciák. Megirtuk már, hogy egy nagy tökével rendelkező francia társaság Kolozsvaron fel akarja építeni a vásárcsarnokot. Mint Brassóból jelentik, ez a társaság Brassó városának is ajánlatot tett a vásárcsarnok felépítése tárgyában.

Trachoma-járvány Erzsébetvárosban. Mint jelentik, Erzsébetváros közönsége körében óriási trachoma-járvány dühög. A katonai hatóságok ugyanis a múlt évben trachoma-kórházat telepítettek a városban és ez a kórház megfertőzte a várost. Eddig körülbelül a város lakosságának egyharmadrésze betegedett meg és hogy a további fertőzésnek gátat vessenek, az iskolákat bizonytalan időre bezárták.

Stinnest megoperálták. Berlinből jelentik: Stinnest Hugót, aki epeköbántalomban szenved, ma megoperálták. Az operáció kitűnően sikerült és a beteg túl van minden veszélyen.

Sztrájkba léptek az angol villamosvasúti és autóbuzsmunkások. Londonból jelentik: Ma éjfélkor a közúti villamos vasut és az autóbuzsvállalatok alkalmazottai sztrájkba léptek.

Rendőri hírek. Néhány nappal ezelőtt Lusztig Jenő kereskedő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki padlásáról tizenöt ezer lej értékű ruhaneműt ellopott. A nyomozással megbízott Petru Pavel detektív a tettest Pál Julianna cselédleány személyében letartóztatta. A cselédleány eleinte tagadott, de később beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy a lopást ő követte el és az ellopott ruháneműt Varságon lakó unokahuga címére küldte. Pál Juliánát a rendőrségi vizsgálat lefolytatása után átadják az ügyészségnek.

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, yár Strada Barifju (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHÁKAT A LEGSZÉBBEN TISZTIT
"KRISTÁLY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ
Telefon 500

Gyapju és gyapjufestés

KÖZGAZDASÁG

Felemelték Magyarországon a pótvámdíjakat. Bécsből jelentik: A magyar korona súlyedése következtében a magyar pénzügyminisztérium újra fölemelte a vámpótdíjakat. Együttal felemelték a leméresi illetékeket is. Változások történtek abban a tekintetben is, hogy különféle árukat töröltek az egyes jegyzékekből és azokat más jegyzékekbe osztottak be.

Az új vámtarifa. A „Consum“ legújabb száma jelenti Bukarestből: A kereskedelmi és iparügyi minisztérium teljes egészében elkészítette már a vámtarifa revíziójának tervét. A kereskedelmi és iparügyi minisztériumban a legapróbb részletekig kidolgozva hever az egyes árucikkek vonatkozásában az új vámtarifa. A terv kidolgozásánál úgy az ipari, mint az importkereskedelmi és főleg a fogyasztási érdekek is teljes mértékben érvényesülnek. A vámtarifa revíziójára vonatkozó másik pozitív rendelkezés a napokban érkezett le a kolozsvári iparfelügyelőséghez. E rendelet szerint az iparfelügyelőségek kötelesek április elsejéig bezárólag elkészíteni a körzetükbe tartozó összes gyárak és üzemek állapotáról szóló teljes és pontos jelentéseket. Az adatgyűjtésnek ki kell terjednie az egyes üzemek termelési képességének megvizsgálására; a stagnáló, vagy üzemredukcióra kényszerült gyáraknál annak tüzetes megvizsgálására, vajjon az üzemredukció, munkáselbocsátás mennyiben van összefüggésben azzal, hogy a külföldi gyárak termékei, tehát az import mily mértékben nehezíti meg a belföldi gyárak produk-

tumainak a belföldi piacon való kellő elhelyeződését. Ez a rendelkezés minden tekintetben arra vall, hogy a pénzügyminisztériumban is e legkomolyabban készülnek a vámtarifa revíziójára és hogy ezt a revíziót nem öletszerűen, nem kimondottan csak ipari szempontok önmagáért való érvényesítése szerint akarják keresztülvinni, hanem minden egyes gyár, üzem speciális érdekeit tartva szem előtt.

A mai valutapiac

A lejtz Zürichben változatlanul jegyezték, ehhez képest az árak ma nagyjából a tegnapi színvonalon tartották magukat. Gyenge forgalom mellett a következő árak alakultak ki: osztrák korona 372-374, magyar korona 440-455, cseh korona 568-555, svájci frank 32-25-32-35, francia frank 9-70-9-85, dollár 193-193-5, font sterling 827-829, olasz lira 8-20-8-25, dinár 2-30-2-35.

Valutapiac március 22-én:

Bukarest. Devizák: Páris 995, Berlin — London 823, Newyork 191-5, Róma 825, Zürich 33-20, Bécs 27, Prága 555, Budapest 22, Varsó —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730, márka — leva 128, török lira 98, font sterling 810, francia frank 990, svájci frank 33-00, olasz lira 810, drachma 290, dinár 230, dollár 190, lengyel marka 20, osztr. korona 27-5, magyar korona 24-5, cseh korona 540.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 131-131, Amsterdam 213-5-213-5, Newyork 578-25-578-5, London 2486-2487, Páris 30-45-3060,

Milano 2490-2490, Prága 1677-5-1677-5, Budapest 85-85, Belgrád 710-710, Bukarest 305-305, Varsó —, Bécs 81-50-81-50.

Olasz-jugoszláv bank Belgrádban. Belgrádból jelentik: Százmillió lira alaptőkével megalakult itt egy olasz-jugoszláv bank. A bank létrejöttének előzményeit egyelőre titkolják, de annyi kitűdött, hogy a pénzügyi, gazdasági és politikai világ legjobb nevű egyéniségei vesznek benne részt. Az olasz tőkének Jugoszláviába való bevonulását általában úgy magyarázzák, hogy Olaszország gazdaságilag terjeszkedni akar nemcsak Jugoszláviában, hanem az egész Keleten.

Csökkent a csehszlovák bankjegyforgalom. Prágából jelentik: A bankhivatal március 15-iki kimutatása a bankjegyforgalom újabb csökkenéséről számol be, amennyiben a kimutatás szerint 259 millióval kevesebb bankjegy volt ezen a héten forgalomban, mint a múlt héten. A forgalomban levő bankjegyek értéke 8021 millióra szállt le, — a devizakészletek 42 millió korona csökkenéssel 640 millióra csökkentek, a nemesfémkészlet változatlanul 1040 millió korona maradt. A felek követelése 679 millió, a váltó- és lombard-számla pedig 1403 millió követelést tüntet fel.

* **Bankbukások és vállalati fizetésektelenségek** likvidációjánál kitűnt, hogy a kinttelezések nagy része indokolatlanul nagy volt. Azokat a vállalatokat és intézeteket, amelyek üzletfeleikről idejében információkat szereznek be, ilyen végzetes meglepetés nem érheti. Erdély egyetlen információs irodája a **Radio Reclama Romania S. A. Cluj. Postafiók 187.** Minden kereskedőről, vállalatról, intézetről pontos, hiteles információt ad.

SZÍNHÁZ ~ MŰVÉSZET

A „Hegyek alján“ a román operában. Több hónapi gondos és szorgalmas előkészítés után pénteken kerül színre a román operában D'Albert ismert operája a „Hegyek alján“. A főszerepeket az első előadásokon Pavel és Aca de Barbu énekelik, akiktől később Apostolescu és Ciurcu veszik át. Az opera főpróbája hétfőn lesz s emiatt elmarad az az esti előadás.

Hevesi Piroska hangversenye. Kolozsvár zenekedvelő közönsége lázasan készül Hevesi Piroskának, az illusztris zongoraművésznőnek vasárnap délelőtt tizenegy órakor a Magyar Színházban megtartandó hangversenyére. A műsor kiemelkedő számai: Brahms „Händel Variationen und Fuge Schumann: Papillons, Schubert—Schopon Ballade, Paganini—Liszt koncertetűde.

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Vasárnap: Aida

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Hevesi Piroska hangversenye. Mérsékelt helyárakkal.
Délután 3 órakor: Uferini. Esti helyárakkal.
Fél 6 órakor: Uferini. Esti helyárakkal.
Este 8 órakor: Sultana. Ötödször. Bérletszűnetben.
Hétfő d. u. fél 6 órakor: Uferini. Esti helyárakkal.
Este 8 órakor: Sultana. 6-szor. Bérletszűnetben.
Kedd délután 3 órakor: Uferini. Esti helyárakkal.
Fél 6 órakor: Uferini. Esti helyárakkal.
Este 8 órakor: Sultana. 7-szer. Bérletszűnetben.

Sz. 235-1924.

Hirdetmény

Sároslut-Sásesc—Szászváros községben a következő vásárok tartanak, u. m.: Allatvásár ápr. 7. és 8., október 22. és 23., kirakóvásár április 10. és október 25.

A község országút és megyei út keresztező pontján kitűnően fekszik, van rakodóállomása (Erzsébetváros 1 1/2 km.), szép állatállomány.

Községi előjáróság

Szólóoltvány

amerikai alanyvessző
garantált fajtiszta kapható
Caspari Fr.-nél, Medgyes
Tessék írjgyezéket kérni!
Kappel Anzeige Sibiu

Braun Arnold

Oradea-Mare (Nagyvárad), Szarvas-sor 17
Villanyerőre berendezett
bádogáru üzeme
Nagy raktár hitelesített őrmercékből és háztartási felszerelésekből

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

יין כשר של פסח

Kóser husvéti erdélyi uradalmi fajbórok nagybani elárúsítása Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יין כשר של פסח

של פסח HUSVÉTI ÁRU של פסח

Értesítjük igen tisztelettel vevőinket és a fogyasztó közönséget, hogy ez évben ismét forgalomba hoztuk a tiszta cikóriából készült közkedvelt

של פסח UHU kávépótlékot,

mely főtisztelendő **Koppel Reich ur** a budapesti aut. orth h. község főrabbijának szigorú felügyelete alatt készül és ennélfogva rituális szempontból minden igénynek megfelel.

Előjegyzéseket elfogad:

Hienz Vilmos, Kolozsvár,
Biro József, Nagyvárad,
Trattner Sámuel, Szatmár,
Grosz Lajos és Fia, Temesvár.

**Kőbányai Polgári
Serfőző- és Szent István
tápszerművek r.-t.**

Zsidó irodalmi szenzáció!

A
 jövő héten jelenik meg a Kadima-kiadásában
 a legnagyobb dán zsidó regényíró
MEIR AARON GOLDSCHMIDT
 háromkötetes hatalmas
 regénye:

„Egy zsidósors”

A regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej

Az Uj Kelet előfizetőinek a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedm.), az amatőrkiadás 220 lei (80 lei engedmény). Az „Egy zsidósors” csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmébe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy megrendeléseiket (utánvétellel vagy az ár postai beküldésével) mennél hamarabb eszközöljék

Figyelem a nagy vas híd sarkáral
 A cimre figyeljen

Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísz tárgyokban

Markovits Bernát ékszerész

Lampionok, konfetti, szerpentin és álarc állandó nagy raktára. Gyermekjáték-, rövid- és galanterie áru nagyban és kicsinyben kapható. Gyermekkoscsik és utazóböröndök teljes kiárúsítása. Kérjük kártya árainkat megtekinteni

Férfi fehérnemű és férfidivatok-kekből nagy raktárt rendeztünk be
 feltűnő olcsó árak mellett

Eisenstädter Fülöp és Tsa
 v. Lakatos-Áruház
 Cluj, Strada Regina Maria 13. (volt Deák Ferencc-utca)

של פסח
 Legolcsóbb beszerzési forrás

Porcellán és fayancetányérok. Étkező és kávékészletek. — Mindenféle poháraru, demjónok. Üvegezés és képerkeretezés

Engros Endetail

Ausländer Rudolfnál
 Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt az Uránia-palota mellett.

RAKTÁRRÓL SZÁLLITHATÓ GÉPEK:
 45 HP Marschal félstabil gőzgép, 25 HP Máv. locomobil, 3/8 Ganz hengersizék, 13,5 m² fűtőfelületű 6 atmf. állókazán, 3 HP benzínmotor, kétoldalt szitáló Radiai-szíták, felvonók, magzuzó henger.

Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

Prima bácskai kender
 Kapható: Havas Dozsa Timişoara

Raglánok,
 öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann
 céghez Cluj, Piața Unirei 14.
 Telefon 431.

„LEBEDA”
 Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapotstb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk: paplant, matrácot, párnát és mindennemű ágyneműt.	Veszünk és eladunk: lószőrt, disznószőrt, kecskeszőrt, gyapjut, tollat, afric és Seegrast.	Vállalunk: kórházi, közintézeti, szállodai felszerelések szállítását.
---	--	---

Telefon 596
 Telefon 515

Villamos tollfosztógéptünkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk.

**Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
 Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.**

rcius 24
 677-5, Bu-
 Bukarest
 50.
 dban. Bel-
 kével meg-
 bank létre-
 s, de annyi
 gi és políti-
 sznek benne
 való bevonu-
 Olaszország
 k Jugoszlá-
 ankjegyfor-
 ratal március
 újabb esők-
 imutatás sze-
 volt ezen a
 ten. A torga-
 millióra szállt
 orona csökke-
 mesfémkészlet
 radt. A felek
 ombard-számla
 el.
 esképtelensé-
 elezések nagy-
 vállalatokat és
 jében informá-
 neglepetés nem
 rodája a Radio
 ostafiók 187.
 ézetéről pontos,
 ÉSZET
 n operában.
 előkészítés után
 ában D'Albert
 A fűszerpeket
 de Barbu ének-
 Ciureu veszik
 s emiatt elma-
 nye. Kolozsvár
 ül Hevesi Piros-
 ónek vasárnap
 Színházban meg-
 sor kiemelkedő
 ionen und Fuge
 Schopon Ballade,
 MŰSORA
 MŰSORA
 Piroska hangver-
 helyárakkal.
 arakkal.
 r. Bérletszűnetben.
 esti helyárakkal.
 Bérletszűnetben.
 esti helyárakkal.
 arakkal.
 Bérletszűnetben.
 ay
 os községben a kö-
 : Allatvásár apr.
 irakóvásár április
 ut keresztező pont-
 állomása (Erzsébet-
 ány.
 zszégi előjáróság
 vány
 vessző
 apható
 Medgyes
 kéni!
 Kappel Anzeige Sibiu
 hold
 Szarvas-sor 17
 ndezett
 zeme
 ekből és háztartási

Handwritten notes and signatures at the bottom of the page.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3—, vastag betűvel 6— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Allástkeresőknek 30% kedvezmény

Magas árban veszünk

butort, szőnyeget, porcellánt, zongorát, Wertheim kaszát egész lakásberendezéseket, Meghívásra házhoz megyünk.

Beck és Benjámín

Oradea-Mare
Strada Cogalniceanu
Telefon 17—03

Olesón kiárusítjuk raktáron levő perzsa és gyári szőnyeget, ebédlő-, hálóberendezéseket, antik butorokat.

Jégszekerény (bodega részere igen alkalmas és kitűnő állapotban van) eladó. Király-u. 33., ajtó 7.

Károlyi Mihály emlékiratai: Egy egész világ ellen. Ára 260 lej. Uj Kelet könyvosztálya.

Bányahelységben biztos megélhetést nyújtó könyv- és papirkereskedés kivándorlás miatt eladó. Ára 200.000 lej. Személyes megtekintés Schön Gyula Lupeni. 6011

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581

Gépaurozás fehérneműbe is gyorsan és szépen készül a „Műhimző Szalonban, Unió-u. 15. 6818

Nyárfaröng (fehér nyárfa) minden méretben kapható. Schwartz Izsák Alesd 2. 9968

Fiatal 22 éves izr. borkereskedő azonnali belépésre állást keres. Leveleket „Preciz“ jellegre a kiadóhivatalba kérek. 6983

Perfect gépirónó német, magyar, magas fizetéssel azonnal felvétetik. Gyorsírást és románul tudó előnyben. Csak elsőrangú erők ajánlatát kérjük. Üzlet szombaton zárva. Jelige „Nagykereskedő Cluj“ 6982

Gyermekköcs (kerti és jókarban lévő) eladó. Str. Dorobantilor (volt Honvédtca) 73.

Papirkereskedőségét, idősebb, izr. szakképzett munkaszerezőt erőteljesen keres H. Bloch cég Arad. Románul beszélő előnyben részesít. 6957

Raktárnoki, üzletvezetői vagy bármilyen bizalmi állást keres középkorú kereskedő negyvenézer lei óvadékkal. Fodor R. Dej Str. Cosbuc 16. 6988

Keresek vidéken bárhol, jóforgalmu vegyeskereskedést megvételre esetleg jó üzlethelyiséget lakással kibérelnék. Fodor R. Str. Cosbuc 16. 6988

PARFUMS · POU DRES · LOTIONS

LT · PIVER

AZURÉA POMPÉIA
FLORAMYE TRÉFLE INCARNAT

„SIRPINOL“

Legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugyintúl Tüdő- és hörgőhurut, köhögés, számkököhögés és tuberkulozis ellen. Mindenképp kérje házi orvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszer-tárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

Öltönyök Raglánok Ulsterek

és a tavaszi divat összes újdonságai

Szántó & Komlós

férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ
Piața Unirii 14

ARAD Színházépület SATU-MARE Színházzal szemben

MARX

email-, padló-, kocs-, copal-, kertibutor- és kalplakkok minden színben

NÜRNBERGI V. P.

korong-, mintázó-, fényező-, marok-, vonalzó-, enyvező- és írőecsetek

Valamint firniss, zinckweiss, vegyi- és földfestékek elsőrangú minőségben érkeztek.

Áruink jó minőségéért szavatolunk

RADOS & CO. CLUJ

festéknagykereskedése, Calea R. Ferdinand 21. Telefon 692

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek

Köpeny-, costum-, ruha- anyagok. Mintás maroquen jumperre, sálra, kalapokra. Elsőrendű minőségek Gyári árak

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9—61

Használjunk kizárólag PLANTOL

legjobb növényzsírt, mert ez tiszta, egészséges és kiadós!

כשר ושל פסח áru

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készül, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

Telefon-sz. 81. **LADAGYÁR** Flóküzlet Egeres

Mindenemű ládákat és fadóbozokat összeszereltet és az összeszedett részeken megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernanji (volt Kajantol-ut) 1 szám

A buza nem áll

oly magas garmadában a budapesti központi raktárházakban, mint gyárunkban az ősszel betakarított szép, apróra szeletelt és szárított cikória, melyből a három csillagos „Uhu“ cikóriakávé készül.

Kőbányai Polgári Serfőződe és Szent Isván Tápszerművek R.-T.

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és butor-üvegeket minden Ujrafoncsorozás méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Nélkülözhetetlen

villamos vízmelegítőkülönlegességek orvosoknak, fogorvosoknak, vízvezetékes mosdókhöz, villamos zseblámpakülönlegességek utazáshoz és robbanóanyagok kezeléséhez, soha el nem romló előszobacsengő minden lakásban! Vételkényszer nélkül működésben megtekinthetők

Pallos és Markó okl. gépészmérnökknél Cluj-Kolozsvár,

Strada N. Jorga (Jókai-utca) 7. Telefon 650.

Joh. Weiss & Sohn

gyártmányu szerszámok:

Vonófűrészek (Schittersagen) Szögfűrészek, Sárgaréz épületrészveretek. Sárgaréz butorveretek. Butorzárak, Grundmann gyártmány Butorszegkek, Bőröndveretek. „Record“ husvágógépek.

Teutsch & Oberth

Vas és fémáru Import

Sibiu—Hermannstadt

Kappel Anzeige, Sibiu

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2—13 ★ Sörgönc: Juvaero, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászat arany és forrasztás ★ Arany, ezüst és platina beváltást

Kienzie és Schwarzwaldi órákban, valamint kineázást tárgyakban nagy lerakat.

Osak viszontelárusítóknak!

SENBAK
ZIVAT
Cluj-Kolozsvár, P. Pop, C.
Fotóion
de Stadó
Ka. N. S.
A közlő
szereplő
szereplő.
ad

1924 m

(Pár
Diener-
vált kü
sást tar
ales“ hé
amelyne
dősokbó
Az e
tatott ar
Európa
okokból,
tetlenne
séggel á
jegyzése
a munk
ségban
zódott ny
pából A
és Közé
lág mun
Amerika
utját áll
Középeu
épitést
mint a l
és végrel
sikerülne
de ezt is
szükség
Amerika
Hogy
Európa
ismerni
nem má
pitalizmi
dasági is
ben telje
veit. Ped
talizmus
tani. A
kapitaliz
szög volt
Oroszorsz
ország. A
szülöttje,
méke, ut
pitalizmi
világa m
a kapit
látja, ut
hatalmi
Diner
a XIX. s
ebből m
demokra
lentét az
fegyveres
talizmus
térén sze
pótolni.
Az el
lati és p
katonai o
a hatalm
omlása.
könnyen
az ország
de a szod
nem tudt
ket. Ah
tokat tár
embereiv
Ennek
helyzet n
helyzethez
szükségse
Döntő ver
Mexiko
döntő ver
Huertát.